

POHOD

Sveti Jurij in Črni Jurij
oba junaka, spasilca
človeštva in našega naroda

Letna naročnina znaša Din 40.—. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 3/I. Račun pri Poštni hranilnici št. 16.160. Rokopisov ne vračamo! Telefon št. 21-09.

V Ljubljani, dne 5. maja 1934.

Štev. 18 — Leto III.

IZHAJA VSAKO SOBOTO

Navdušen sprejem viteških čet NO v Skoplju

Že med potovanjem od Ljubljane do Skoplja je vzbujala viteška sekcija NO ogromno zanimanje. Kjerkoli so se pojavili borec v slikovitih uniformah, je publika z velikim zanimanjem spraševala, od kod so ti vojaki z železno vojaško disciplino. Ko so izstopili borec viteških sekcij iz vlaka v Skoplju, ob ogromnem navdušenju

ljudi in ko kliče četni komandir v zbor, so se vse oči uprle na to strumno četo viteške sekcije. Seveda nas niso ljudje takoj spoznali. A to je bilo samo malo časa. Kaj hitro se je zvedelo, da so bratje Slovenci, člani Narodne Odbrane, in potem je bilo navdušenje brezkončno. Popoldne pri formaciji povorke so bile viteške sekcije

dodeljene k III. ibarskemu polku. Pred odkorakanjem povorke je pri pregledu čet oziroma batalionov komandant povorke obšel tudi četo viteške sekcije NO in na poziv »Pomozi Bog junaci« dobil strumen odgovor »Bog ti pomogao«. Za časa povorke je bilo največje navdušenje poleg milice za viteško sekcijo Narodne Odbrane.

Višek navdušenja je bil pa v nedeljo pri odhodu viteških sekcij iz Skoplja. Zares strumen in discipliniran nastop viteških sekcij je povzročil, da so bile dane laskave izjave od strani visokih vojaških in civilnih dostojanstvenikov.

Za mladino

Skupna beda tare nas vse, hočeš nočeš smo vsi prizadeti po pojavih današnje gospodarske depresije, predvsem pa po pojavih one duševne razvrzanosti, ki je deloma ne samo posledica, marveč celo povod današnjih razmer. In ta duševna razvrzanost je najbolj opasna. Glejmo našo mladino. Obstoj sicer organizacije, ki se z veseljem in uspehom posvečajo ne samo telesni, marveč tudi duševni vzgoji mladine, toda vsa ta vzgoja vpoštevata mnogo premalo ono romantično in mistično razpoloženje, ki je eden glavnih karakteristikov mladine ne samo pri nas, marveč povsod, zlasti pa one mladine, ki je sposobna, ima veselje do dela ter baš zato ne prestando išče novih potov k novim ciljem. Pa se najdejo starejši, umerjeni in preiskušeni možje in zmagujejo z glavami nad to mladino. Kaj pa še hoče, saj vendar skrbimo za njo, dali smo ji nekaj ustanov in menz, raznih domov, prenočišč in štípendij, predvsem pa, dali smo ji svetel vzgled s svojo lastno prošlostjo, s svojim lastnim nacionalnim delom v prošlosti in pripravljeni smo ji dati vedno očetovske nasvete, če in kadar jih rabi. Pa se čudijo, ko mladina kljub temu ni zadovoljna, odklanja take očetovske in vzgojiteljske kretnje zaslužnih mož ter jim pri tem celo očita, da se ne brigajo za mladino.

Glavna napaka leži v tem, da starejši večinoma pozabijo, kakšni so bili oni sami v dobi mladosti in se predstavlja današnji mladini, kot da so prišli na svet povsem dozoreli in brez mladostnih pogrškov. Kdo jim bo to verjel, zlasti če nastopajo tako možje, ki so svojčas kot mladi sami vodili borbo proti starejšim in nastopali napram njim z istimi gesli, s katerimi nastopata današnja mladina, ki pravi: »Dajte prostora mladim, svezim silam, dajte nam možnost soodločanja pri vseh važnejših vprašanjih, mi se hočemo učiti, hočemo pa tudi dati svojih sokov Vaši ne več dovolj gibljivi miselnosti, da ustvarimo sporazum med Vašo trezno premišljenostjo in našo neugnano borbenostjo!«

Nič novega pod solncem, vse se ponavlja, zlasti pa velja to za razmerje med starejšo in mlajšo generacijo. Kljub temu pa se vedno in povsod pojavlja antagonizma, ker pač še nobena starejša generacija ni vpoštevata tega, kar je hotela sama, ko je bila mlajša. To velja zlasti za takozvane napredne in nacionalne kroge, ki vsaj pri nas še nikdar niso znali navezati nacionalnega naraščanja na sebe z ono ljubeznivo obzirnostjo in bratsko uvidevnostjo, brez

katere mladina ne bo nikdar našla poti do starejše generacije. Vedno je zeval prepada med tema dvema generacijama, ta prepada je odprt tudi danes, kdo ga bo premostil? Vsako nadaljnje odlaganje bi bilo nevarno ter bi le še povečalo ono razdaljo med obema generacijama, ki obstoja in se vedno veča. Treba bo dela in žrtve z obeh strani, v prvi vrsti seveda s strani starejše generacije. Kot zrelejša po letih mora pokazati svojo večjo zrelost tudi po uvidevnosti in koncilijantnosti, ona mora prva ponuditi svojo roko, pogrniti plašč pozabljenja preko prošlosti ter seči mlajšim bratom v roko brez vseh očitkov in moralčnih nauk. Zlasti pa mora pokazati starejša generacija svoje bratsko zanimanje za mlajše tovariše s tem, da jim čim bolj olajša one materijalne skrbi, ki tarejo danes našega srednješolca in akademika ter preganjajo in mučijo našega obrtnega vajenca in trgovskega pomočnika.

Res so časi težki in razne nabiralne akcije ne obetajo mnogo uspeha, kljub temu bi se dala pri resnični koncentraciji vsega naprednega starešinstva, naj bo to starešinstvo akademsko ali ne, pokreniti in z uspehom provesti akcija za materijalno rešitev našega mladega naraščanja, s tem v zvezi pa tudi akcija za njegovo duhovno in moralno uravnovešanje. Že danes so na razpolago gotova sredstva, ki sicer ne zadoščajo, pa bi lahko služila kot temelj tej reševalni akciji. Napredna inteligenca žrtvuje sorazmerno ogromno, toda to žrtvovanje se vrši brez pravega sistema. Če bi se vodilo res koncentrično in bi se nabirala sredstva uporabljala sistematično, bi imeli že davno dovolj vajeniških, srednješolskih in visokošolskih domov in ustanov, ki bi pomagale naši mladini preko najtežjih let šolanja in jo vodile do njene duhovne in poklicne osamosvojitve.

Poglejmo samo vprašanje tiska. Nabor raznih mladinskih listov in revij nam prihaja dan za dnem na mizo, vsako društvo, vsak klub hoče imeti svoje glasilo, vsa ta glasila streme vsaj na zunanji za istim ciljem, nobeno izmed njih pa ne dosega svojih namenov, ker se bore prav vsa za svojo eksistenco in izdajatelj nikdar ne veda, če bodo mogli izdati tudi bodočo številko. Koliko se troši tukaj mlade energije, koliko gre v nič denarnih sredstev! Mesto da bi starejša generacija posegla vmes, izdaja še sama svoje revije, kot da bi ne bilo hotenje naše starejše generacije identično s hotenjem naše mlajše generacije. Kako drugače bi izgledala močna in enot-

na revija, ki bi združevala nazore mlajših in starejših, jih vezala tudi na zunanji v skupno delavno in miselno fronto ter jim zagotovila ono medsebojno povezanost, ki je danes ni, pa jo je treba doseči čim prej.

V IMENU NJEGOVEGA VELIČANSTVA KRALJA

Okrožno sodišče v Ljubljani kot zborni sodišče je vsled naredbi z dne 8. marca 1934., s katero je bila določena glavna razprava, razpravljalo dne 21. marca 1934. pod predsedstvom sos. Hudnik Adolfov, v navzočnosti sos. Kobal Bogomirja in sod. Orožen Franca kot sodnikov in not. p. Kitec Gajka kot zapisničarja, v prisotnosti zas. obtožitelja Koren Pera, trg. v Črnomlju in njegovega zastopnika dr. Juro Adlešiča, odv. v Ljubljani, odv. Prelovec Hinka in branilca dr. Josip Capuder, odv. v Ljubljani o obtožbi, katero je vložil zas. tožilec dne 10. februarja 1934. zoper Prelovec Hinka radi prest. po čl. 52. zakona o tisku in po predlogu zas. tožitelja na kaznovanje ter obtožbenca na oprostitve ali milo kazen, dne 21. marca 1934. razsodilo tako:

Obtoženec

Prelovec Hinko,

sin † Franca in Marije, roj. Goslar, roj. 3. julija 1894. v Idriji, rimokatolik, samski, geometer v Sl. Gradcu in tja pristojen, brez premoženja, pismen, še nekaznovan, v prostosti, je

kriv,

da je spisal in dal natisniti v listu »Pohod« št. 19. z dne 13. maja 1933., na 3. strani članek z nadpisom »Črnomelj — Nacionalni skupni in defetisti naperjeni proti zas. tožilcu in trdi o njem v besedilu tega članka: »Videl bi rad, da bi bil on edini trgovec v Črnomlju, vsi drugi naj poginejo, še najbednejšim branjevcem ne privoščim skromnega zaslužka. Je pa tudi veren poslušalec tendencioznih in alarmantnih vesti o Jugoslaviji iz proslulih italijanskih oddajnih radio-postaj in uživa v tem, da lahko te vesti oddaja naprej svojim odjemalcem v trgovini« in zaključuje ta članek s pozivom »Nacionalnim Črnomljemcem pa ta članek v blagohotno razmišljanje.«

S tem je tedaj o zas. tožilcu Korenu Peru spisal in priobčil na način, označen v čl. 1. zakona o tisku nekaj neresničnega, kar utegne škodovati njegovi časti, dobremu imenu ter gospodarskemu kreditu.

Zakrivil je s tem prestopke klevete po čl. 52. zakona o tisku in se

obsodi

po čl. 56/2 zakona o tisku v uporabo § 71., točka 5., kaz. zak. na

1500 (entisočpetsto) Din denarne kazni, ki jo mora v smislu čl. 40. t. z. plačati v roku 8dni po pravomočnosti sodbe in ki se v slučaju neizterljivosti spremeni v smislu § 7. zak. od 31. decembra 1929. v 25 dni zapora.

po čl. 62. zakona o tisku na plačilo materialne odškodnine zasebnemu tožilcu Korenu Petru v znesku 500 Din;

po čl. 63. zakona o tisku se mora ob obsojenju stroškov objaviti sodba v celoti na čelu lista »Pohod« v prvi številki, ki izide po pravomočnosti sodbe;

po § 310. in 314. k. p. na povračilo stroškov kazenskega postopanja in even. izvršitve kazni, ki se izreko po § 309/II. k. p. za izterljive.

RAZLOGI:

Obtoženec je priznal, da je pisec zgoraj inkriminiranega članka v »Pohodu« in v smislu člena 34. zakona o tisku odgovarja zato za njegovo vsebino.

To je le par misli k temu tako perečemu problemu, ki ga bomo mogli rešiti le skupno! Sicer bo ostal neresen na škodo obeh generacij zlasti pa na škodo naše skupne napredne in nacionalne stvari.

Obtoženec je tudi priznal to odgovornost in je poskušal izključiti svojo krivdo z dokazom resnice za vse očitke, ki so predmet obtožbe in katerim vsebina je taka, da utegne škodovati dobremu imenu, družabnemu ugledu ali pridobitnemu kreditu zas. tožilca.

Dokaz resnice pa se obt. ni posrečil in je na razpravi to tudi sam priznal, obžaluje vsebino objavljenih očitkov kot neresničnih.

Celo obširno dokazno postopanje po velikem številu priče je pokazalo, da je predvsem neosnovan očitke, da je bil zasebni tožilec nacionalni skupni in defetisti.

Nobena priča ni mogla potrditi okolnosti, ki bi dala sklepati na skupni značaj zasebnega tožilca, kot trgovec je iskal vedno samo po zakonu dopustni dobiček, oziroma je prodajal svoje blago tako na drobno kakor tudi na debelo — po najnižjih cenah, da je rodilo to delo nezadovoljnost pri konkurenci. Bil je in je še sam in deloma tudi rodbina član cele vrste humanitarnih, sportnih in nacionalnih društev v Črnomlju, katerim je v razmerju z ostalimi člani gmočno največ prispeval. Obiskoval je narodne prireditve v Črnomlju od časa svojega tamkajšnjega bivanja t. j. od leta 1922. dalje. V tem času do avgusta 1932. je bil tudi član Sokola, za katerega zgradbo je podpisal delež v znesku 5000 Din in je dajal društvu blago po lastnih nabavnih cenah. Res pa je od avgusta meseca leta 1932. dalje prenehal biti član Sokola, toda ne moglo je narodnega nasprotstva, temveč radi osebnega spora s starostjo društva Sokola, ki je s svojim nedopustnim postopanjem onemogočil zasebnemu tožilcu nadaljnje sodelovanje, kar je dokazano tudi po mnogih pričah.

Enako krivica za zasebnega tožilca je očitke defetizma, nobena priča ni potrdila, da bi bil imenovan poslušalec tendencioznih in alarmantnih vesti o Jugoslaviji iz proslulih italijanskih oddajnih radio-postaj, ali pa, da bi bil kdaj razširjal vzemirjive vesti o državi.

V dokaz defetizma tudi ne more služiti okolnost, da obd. l. 1932. o priliki proslave 25letnice Sokola in o priliki obiska ministra Puclja ni izobesil zastave; pri teh prilikah vse hiše v Črnomlju niso imele zastav in da jih zas. tožilec ni razvil, je opravičil z nastopanjem starostjo Sokola društva napram njemu kakor tudi, da je minister Puclj imel takrat zborovanje stranke, katere pristaja ni zas. tožilec.

Defetistično se tudi ne more označiti ravnanje zasebnega tožilca, ker je dovolil svoji soprog, da je napravila z bratom izlet v Italijo, od koder je pošiljala znanec na razglednicah pozdrave brez vsake tendenciozne vsebine.

Zasebni tožilec tudi ni iskal vzgojitelje za lastne otroke v inozemstvu, nego potom domačih listov in potem Saveza pedagogov v Zagrebu.

Tudi se ne more očitati zasebnemu tožilcu, da bi hotel biti edini trgovec v Črnomlju, pri čemer naj drugi poginejo in da še najbednejšim branjevcem ne privoščim zaslužka.

Izkazalo se je po zaslišanih pričah, da se nahaja v Črnomlju samo ena branjevka, in še ta pri svojem zaslišanju ni mogla potrditi resničnosti inkriminiranega očitka.

Kar se tiče ostalih trgovcev, občutijo ti res konkurenco zasebnega tožilca, ki prekučuje z najmanjšim dobičkom, kar pa se mu nikakor ne nadljujevanje na 4. strani.

Državlanska vzgoja

Zadnji čas se pojavljajo v časopisu čim dalje bolj članki o državljanski vzgoji. Prosvetna uprava je baje v tem oziru izdala posebno okrožnico, da se prepriča, kako se vrši državljanska vzgoja na naših šolah. O tem, kako se je tu in tam prezirala v naših šolah državna misel, smo slišali že marsikaj. Bili so časi, ko so vzgojitelji s pravo naslodo sejali strup separatizma in protidržavne mrznje v mlada srca. Zadnja leta je te vrste protidržavno hujskanje v šolah kolikor toliko onemogočeno.

Sicer smo čitali pomisleke o te vrste vzgoji. Če pa količak pogledamo po svetu, vidimo, da je državljanska vzgoja po vseh državah danes bistvo vse vzgoje. In zakaj? Vsi mi, ki živimo v velikem prehodu oz. prerodu sedanjosti, opažamo, da posega dandanes država mnogo bolj v življenje poedinca, kakor je to bilo v prejšnjih časih. Človek postaja bolj sestaven del organizirane celote in celota stavi na poedinca več zahtev nego prej. Zato pa mu tudi obeta, da se bo mogel le kot del te celote uveljaviti v družbi, oziroma, da mu bo le ta celota zagotovila obstoj kot organizirani enoti občnosti. Naj je to sovjetska Rusija ali fašistična Italija ali hitlerjevska Nemčija, povsod čutimo, kako država z avtoritativno silo posega v življenje posameznika, ki ga smatra samo za številko v organizaciji. Državni stroj, ki je po vojni prevzel vodstvo družbe, zahteva absolutno organizacijo vsega članstva, da more vršiti dvoje namenov: a) da tekmuje s sosednjimi državnimi stroji; b) da zadosti življenjskim potrebam svojim in svojih organizirancev. Onim, ki ostanejo izven organiziranih vrst, preti z uničenjem, ker se pri svojih velikih ciljih ne more ozirati na želje posameznikov. Tako je povojna država stopila na stališče veleindustrij, ki skušajo z organi z vidnimi silami doseči čim več uspehov.

Res je, da bi mogli razpravljati, kaj je pri tej organizaciji modernih držav dobrega in slabega. Mi vsi se zavedamo, da človek ni samo številka, ampak tudi duševna individualnost, da nismo samo snov za organizacijo, ampak tudi duh, ki želi in potrebuje svobode, da nismo samo enota celote, ampak tudi celota enote. Toda nad temi pomisleki se dviga kategorični imperativ življenja, ki zahteva od nas pred vsem, da živimo, šele potem moremo uređiti tudi svoje lastno duševno življenje. — Naše osebno življenje je podlaga splošni življenjski nujnosti, ki se ji moramo podrediti ali vsaj prilagoditi, če hočemo biti deležni dobrot skupnosti. Bistvo organizacije je baš v tem, da imamo od nje tem več, čim več zanjo storimo. In organizacija je parola naše dobe. Moderna država torej kot vsake sodobne organizacije zahteva svobode državljanov, da mu more s svojim državnim aparatom tem bolj omogočiti in izboljšati življenje. Izven tega aparata — kot vidimo — ne bo življenja za nikogar autarkija zapira meje za blago in ljudi: Ta moderni etatizem zahteva seveda tudi

novi vzgojo državljanov. Ne gre zato, koliko soglašamo n. pr. s sovjetskimi komunističnimi ali fašističnimi diktatorskimi metodami po raznih državah; mi vidimo, da je v Evropi le še nekaj držav, ki skušajo rešiti stare parlamentarne demokratične oblike, a vidimo, da so tudi te demokracije prepogosto potrebne višje državne avtoritete, da se v njih ne razpase zlo, ki je na škodo občnosti, kot priča slučaj Staviski. Zato moramo tem novim razmeram prilagoditi svoje državno življenje, obenem pa vzgojiti tudi državljanov, ki bo odgovarjal temu novemu času. Mi vsi smo čitali o vzgoji in šoli n. pr. v sovjetski Rusiji, Italiji, Nemčiji in drugod in smo videli, kako pod klavdom nove države, oziroma njenih voditeljev rastejo novi državljani, brezpogojno udani ideji svoje države, ki jim zato obeta lepše in boljše življenje v bodočnosti. Tako postaja človek oni bistveni del in last države, ki je poleg zvezan z njo tako, da izven nje zanj ni življenja, ona pa dela in misli samo nanj in zanj.

Tudi nam je po prevratu nastala naloga, da vzgojimo nove državljane. Kakor vsem, tudi o tem oziru nismo imeli enotnega programa, zato je to vprašanje tem bolj resno stopilo pred nas sedaj, ko se druge države zapirajo same vase, da rešijo same sebe in svoje narode, in moramo tudi mi misliti samo na to, kako bomo uređili svojo državo, da bodo v nji našli dela in kruha vsi, ki so v nji organizirani.

Če mi se se že od vsega početka lotili problema t. zv. občanske vzgoje. Istotako Poljaki. Pri nas se začena te vrste vzgoja v zadnjem času, ko čim dalje bolj čutimo, da je naša skupna državna rešitev le v dobro organiziranem državljanstvu, t. j. država more le tedaj uspešno delati in skrbeti za vse državljane, če tudi državljani stalno delajo in skrbijo za državo in se v polni meri zavedajo svojih pravic in dolžnosti. Napačno bi bilo pričakovati vseh dobrot od države, ne da bi se brigali za njen ustroj in obstoj. Tudi od domače hiše more zahtevati kruha in pomoči le oni, ki zanj dela in skrbi. Zato je prvi naloga državljanske vzgoje, da vcepimo v mlada srca zavest skupnosti, solidarnosti in socialnega čuvstvanja, ki postaja čim dalje bolj važen faktor pri sožitju ljudi v družbi in državi. Če pri problemu brezposelnosti, ki stopa vedno bolj resno pred nas, čutimo, da se bo morala sebičnost umakniti ukazu človekoljubja in država bo morala skrbeti za pravično razdelitev dela in kruha, da bomo živeli vsi. V tem smislu je potrebna tudi nova državljanska vzgoja.

Gospod podban dr. Pirkmajer je zadnjič označil kot cilj te vzgoje »po premišljenem načrtu gojiti v narodu karakterne lastnosti, ki usposablja posameznika za vestno izpolnjevanje vseh dolžnosti, ki izvirajo iz državljanskega sožitja. Smoter te vzgoje je ustvaritev državnega navedenega prepričanja, ki hoče državo, in izpoveduje pripravljenost žrtvovati in doprinesiti vse za njeno urejenost, moč in veličino.

Zato mora ta vzgoja vzbuditi smisel za državo in njene naloge in usposobiti ljudi za državljane, ki bodo zvesti delavci za občno blaginjo, ki bodo imeli pred očmi interes države, kadar se udeležujejo o svojem položju in ki bodo tudi v privatnem življenju uredili svoje delovanje tako, da bodo ustvarjene dobrine služile vseobčemu napredku in splošni blaginji. Kaj pa je bistvo državljanskega čuvstva? To je respekt pred interesi države — odgovarja gospod podban — lojalno priznanje vrednosti teh interesov, priznanje državne avtoritete in čut odgovornosti za obči blagor, spoštovanje reda in zakonov, vestnost v izvrševanju dolžnosti, ki jih nalaga državni red in napredek. Ali sami smo država, to se mora neštokrat povdarjati, da bo vsak avtomatično branil interese države kakor svoje. Državlanska samovzgoja mora biti vodilna misel mladinske vzgoje.

Ravnokar čitamo v listih, da n. pr. Madžari zahtevajo vojaško vzgojo srednješolske mladine. Mussolini s ponosom označuje svet, da je v teku 10 let vzgojil nad 3 milijone mladih bojevnikov. In sam italijanski kralj je rekel v prestolnem govoru:

»Vzgoja mladine mora biti tudi fizična in nihče se ne sme čuditi, ako spadajo predmeti vojaškega značaja tudi v šolski program. Najboljše jamstvo za mir, ki ga baje Italija tako iskreno želi — je pripravljenost in udarnost naših oboroženih sil. Moja vlada bo zvišala in izpopolnila to udarnost. Vojni material se mora obnoviti in spraviti na višino, ki bo odgovarjala sedanjemu času. Vlada bo dala v to svrhu potrebna sredstva v zvezi s potrebami javnih financ.«

Tako govori naš sosed. Naša državljanska vzgoja ne bo te vrste. Doslej smo govorili o nacionalni vzgoji na naši šoli. Pod to besedo smo razumevali ono navdušenje za državo in edinstvo, ki je nujno potrebno pri mladini, če ji hočemo dati one ideale, ki jih goje v svoji šoli vse države. Mislimo, da je naravno, da Francija vzgaja dobre Francoze, Anglija dobre Angleže, Amerika dobre Amerikance. Država, ki bi v šoli dopuščala protidržavno vzgojo, bi kopala sama sebi grob. Škodovala pa ne bi le sebi, ampak tudi mladini, kajti kje naj išče mladina kruha, če ne v domovini! V kakšno duševno krizo spravljamo mladino, če jo hujskamo proti tej domovini! ... Mnogo takih pojavov smo opazovali zadnja leta pri nas. Naša t. zv. nacionalna vzgoja je bila večinoma le na papirju. Nekateri so videli v nji »nevarnost za slovenstvo«. Zato so nekateri vzgojitelji smatrali za potrebno, da so povdarjali slovenski nacionalizem in to včasih tako, da ni bilo več v skladu z našim državnim edinstvom. To ni bilo nič čudnega. Saj so bili v državni službi ljudje, ki so se ponášali s slovenskim republikanštvom in take nesmiselne nazore širili celo v šoli. Pa kaj bi ne! Pogosto se je zgodilo, da so postali vzgojitelji mladine ljudje, ki so nekaj dni prej še demonstrirali na univerzi proti državi, metali petarde in vsiljevali nacionalni ljubljani svoje avtonomistične in komunistične nazore.

Takim mladičem bi bilo treba dati časa, da lahko premišljajo, v koliko je njih prepričanje v soglasju z dolžnostmi državnega vzgojitelja, da bi izpregledali, kdo jim bo dal kruha, slovenska republika ali jugoslovenska država. Ako se v spisu o »zakorinjenih« in »nezakorinjenih« Slovincih zahteva, da bi ljudje, ki niso »zakorinjeni« sploh ne smeli učiti slovenske mladine, potem se sme tudi država postaviti na svoje stališče in zahtevati, da ne smejo njene mladine vzgajati ljudje, ki nimajo jugoslovensko državnega prepričanja, ker je vedno nevarno, da jo bodo vzgajali v protidržavnem duhu.

Vesten vzgojitelj je z ozirom na bodočnost mladine ne more vzgajati drugače kot državo, saj vsa zgodovina, sedanjost in bodočnost zahtevajo od nas ljubezni do države, ki edina more rešiti naš rod. Tu ni nikakih kompromisov. Zato na našo narodno, srednjo ali katerekoli šolo spadajo le ljudje odločno državnega prepričanja, ki bodo tudi mladino vzgajali le v jugoslovenskem nacionalnem duhu. Ta duh je nevaren samo našim sovražnikom, a nikomur v Jugoslaviji. Kdor smatra jugoslovenstvo za nevarnost, ta ni Jugosloven in naj išče domovino izven Jugoslavije. Kajti kakor vzgajajo Francozi Francoze, Angleži Angleže, Amerikanci Amerikance, tako moramo mi vzgajati Jugoslovence. A nacionalna vzgoja se dotika le naših kulturnih vprašanj in skuša vplivati samo na čuvstvo. Življenje pa zahteva dandanes novih državljanih — kot smo rekli zgoraj — ki bodo dobro poznali ves državni ustroj, da se bodo lažje znašli v njem in razumeli njegov pomen in korist. Za to ima skrbeti državljanska vzgoja, torej vzgajati v otroku državljanov, zavednega, ponosnega, a tudi dobro poznavajočega vse najvažnejše državne zadeve. Kot poseben del te vzgoje goje na Češkem t. zv. občansko vzgojo, to je vzgoja mladine v socialnem človekoljubnem duhu, ki naj kaže vrednost in pomen državljanskega sožitja.

Najvažnejša vzgoja sedanje dobe, kot smo videli, je državljanska, ker le država in državljani skupno morejo rešiti vsa ona vprašanja, ki so za vse, za državo in državljane življenjskega pomena. Mladina mora spoznati, da je korist države korist vseh državljanih, škoda države, škoda vseh. Da ne bodo izboljšale razmer demonstracije in protidržavne agitacije, ampak veliko skupno delo. Da je v sedanjem trenju državnih kolosov, ko pozna vsak narod samo sam sebe, treba skupnih naporov za skupno rešitev. Da so nepotrebne žrtve za komunistično in drugo propagando, ko edina država, ki je naša last, more dati dela in kruha vsem. Če je v tej državi kaj slabega, je treba, da popravimo. To se more zgoditi le s skupnim delom, ne s protidržavnim rovarjenjem in hujskanjem. Ves svet danes rešuje vprašanje, kako naj država regulira ureditev družbe, da ne bo krivic in sovraštva. To vprašanje more rešiti le država z zavednimi državljani. Zato bo v bližnjem ustroju Evrope in sveta državljanska vzgoja glavni pomoček pri urejanju družabnih in državnih razmer, pa tudi

DVE KNJIGI O NAŠI PRETEKLOSTI

(Prof. Milko Kos: Izšla je »Zgodovina Slovencev«. Zbirka Kosmos. Založba Jugoslovanska knjigarna. Str. 256. — Mirko Rupel: »Slovenski protestantski pisarji«. Izdala Tiskovna zadruga. Str. 828.)

Kljub vseobči krizi, ki se posebno čuti na književnem trgu, smo dobili Slovenci pred letošnjo velikonočno dvoje dragocenih knjig, ki nam odgrinjata našo preteklost v takšni nepristranski resničnosti, v kakršni doslej nismo bili vajeni gledati sami sebe, kajti navadno le preradi pretiravamo na eno ali drugo plat, ko govorimo o naših o svoji »slavni zgodovini«, a drugičkrat trdim, da »slovenske zgodovine sploh ni«. — Nič ni čudnega, da smo morali Slovenci tako dolgo čakati na svojo zgodovino, saj te zgodovine res ni bilo med nami, v narodnih pesmih in v knjigah staroslovnih, bila je zakopana v naši zemlji in jo je bilo treba šele izkopati. Velike zasluge za to »izkopavanje« je imel prof. Fr. Kos, oče avtorja »Zgodovine Slovencev«, ki je začel zbirati »Gradivo za zgodovino Slovencev« in iz raznih virov in zapiskov zbral vse, kar je količak važno za naš razvoj v preteklosti. Na temelju tega gradiva je bilo šele mogoče pisati našo pravo zgodovino. Pravzaprav je to bolj zgodovina naše zemlje kakor naroda. Kajti pod zgodovino razumemo vedno neko zavestno življenje nacije, ki živi in deluje kot kolektiv, se bje in bori za svojo posest, razvija svoje duševne sile, se zaveda svojega jaza, služi sreči in slavi svoje domovine in skuša razširiti svoje meje celo preko svoje države, ker čuti kulturno in državno premoč nad svojimi sosedi in se smatra za gospodarja ne le svoje zemlje, ampak tudi sosedne, ki mu je potrebna za razmah njegovih sil. Take zgodovine smo se učili pri Grkih in

Rimljanih in smo se pri njih učili pojma zgodovine, naroda, države. Take zgodovine Slovinci nismo imeli, bili smo v tem smislu brez zgodovine, kajti našo usodo so vedno bolj oblikovali drugi, nego mi, naš narodni kolektiv ni bil nikoli združen v enotni državi, da bi se zavedal svojega narodnega in kulturnega poslanstva, slovenski etos je bil nezavesten in se ni mogel razviti v močno zavedno življenje. Nevarnost za take narode je velika. Tudi pisati njihovo zgodovino je mnogo težje, kakor zgodovino narodov, ki so odločno posegali v usodo človeštva. Saj tu pravzaprav ni nikake skupne zgodovine, ampak vsaka dolina živi takorekoč svoje lastno življenje brez velikih dogodkov, niti en velik mož se ne dvigne iz skupne množice, le tu in tam kak mal pojav kaknega kneza, ki kmalu izgine v navalu tuje nadoblasti. Ne enega velikega skupnega podviga, pohoda, borbe, samozvestnega ustvarjanja lastne države in odločnega boja za svojo last. Vse je le življenje, borba za kruh, brez višjih ciljev in idealov, brez zavesti narodne skupnosti. Knjiga prof. M. Kosa nam podaja prav lepo, resnično in brez pretiravanja vso to našo zgodovinsko resničnost. Razdeljeni z gorskimi grebeni po alpskih dolinah in panonskih ravninah se izgubljajo rodovi pod tuji državami, ki so skušale tu ob prehodu od zapada na vzhod utrditi svojo oblast. V tem oziru je ta naša zgodovina zelo poučna in bi bilo prav, da jo temeljito spoznamo. V njej bomo spoznali svoj sedanj položaj.

Prvi del te »Zgodovine Slovencev« sega do novega veka, nekako do leta 1500. Res je, da je srednji vek takorekoč zagnil narode s svojim univerzalizmom, s svojim fevdalnim sistemom in mednarodno cerkveno latinščino. A mi Slovenci smo bili stisnjeni od vseh strani tako krepko, da je res čudež, da nismo izginili. Ta čudež je razumljiv pač v tem, da je kmet živel

nekako svoje življenje in da tuja kultura ni posegala nasilno po njegovem jeziku, kakor je to delalo »prosvetljenje« 19. stoletja, ali še »prosvetljenjša« 20. stoletje posebno v državah, ki se bahajo z 2000 letno in drugo tujo in staro kulturo. Zalostno je, da je tako malo poznamo, ali pa da je Slovenci kot nekaj velikega in brezprimernege. Pred kratkim je zopet pisal neki slovenski list o »heroizmu tega naroda« itd. Koliko bolje je priznati resnico! Od priselitve do kmečkih uporov se ne dvigne niti en junak iz naroda, ne ena ideja ne spravi narodnega kolektiva na kak skupni boj. Celih 1000 let! Čitajmo to zgodovino in učimo se.

Enako tehtna po vsebini in krásna po opremljenosti je knjiga o naših prvih pisateljih, o naših protestantih. Zal, da je knjiga zaradi razkošne izdaje poprečnemu čitatelju težje dostopna! Zato je tem bolj zahteva naše kulture, da se sveti ta lepa knjiga v knjižnici vsakega izobraženca. Ni samo bogata in zanimiva po notranjosti, je tudi na zunanjo dekorativno in dela čast naši knjigarski umetnosti, ki ima v »Delniški tiskarni« močno oporo.

Doslej smo poznali dobo naših protestantskih pisateljev — prvo dobo našega slovstva — iz raznih šolskih knjig. Drugod so doživele redke izdaje te dobe že davno svoje faksimilske in bibliofilske izdaje. Pri nas za kaj takega ni denarja. Zato nosi knjiga »Protestantski pisarji« dobro posneto opremo in s tem peča svoje dobe.

Prav je, da pogledamo nekoliko v snovanje in delovanje teh naših mož. Posebno, ko nekateri tako radi poudarjajo, da je katolicizem bistvo slovenstva in da je v tem naša posebna zasluga, ker smo med najbolj katoliškimi narodi na svetu. (Majhni narodi v svoji omejenosti radi iščejo ta-

kih narodnih idealov izven sebe!) Nekateri glasniki rimskega katolicizma to dejstvo radi pretiravajo do smešnosti. Morda je to potrebno za njihove namene, za narod v tem ne vidimo ne slave, ne koristi. Saj le preradi ležemo kot ponižne pare pred prestole tujcev in tam prodajamo svojo hlapčevsko udanost. Kakor da je to naš edini namen v življenju, brez katerega bi ne mogli živeti.

Pa poglejmo naše protestante. Iz mrtve zemlje, ki še ni bila dala iz sebe kulturnega glasu v svojem jeziku, so izkopali prve besede narodne govorice, posvetili ta jezik božjemu nauku in sveti službi in v teku pol stoletja ustvarili nam celo literaturo. In kako so se dobro zavedali svojega slovenstva in slovenstva. Tudi jugoslovansko vprašanje so pravilno pojmovali. Le čitajte Bohoričev predgovor k Slovenci. Kako lepe misli razvija o narodih, o slovenstvu in pomenu narodnega jezika. Ali pa Trubarjevi predgovori!

Koliko zgodovinskih zanimivosti je v njih. Koliko boja so morali prestati ti naši možje za svoje versko prepričanje. Nehote vzbujajo v nas globoko spoštovanje. Zasluzijo, da jih imamo med seboj v tako lepi izdaji in da jih poznamo.

Naše književne založbe se bore s krizo in pravilno pojmujejo svojo nalogo: gibljejo se, delajo, izdajajo. Marsikateriga inteligenta boli srce, ko gleda v izloži nove knjige in mu ne dopušča meseč. proračun, da bi si jih kupil. Založbe so omogočile nakup na mesečne obroke. S tem je omogočeno tudi nebotatim prijateljem slov. knjige, da si jih nabavijo. 20—30 Din na mesec premore še marsikdo. Posebno te vrste knjige spadajo v naše domače knjižnice, da iz njih črpamo znanja o sebi in in naši otoci. Brez prave knjige se da težko misliti prava nacionalna vzgoja. Ti dve knjigi sta dvoje važnih virov za pravo poznanje naše narodne zgodovine.

Po naši zemlji

Hrastnik

Občni zbor in javno zborovanje Narodne odbrane

Na praznik dne 10. maja ob 8. uri zjutraj, se bo vršil v deski osnovni šoli I. redni občni zbor NO, organizacije, ki je v teku dobrega leta dokazala upravičenost svojega obstoja in neobhodno potrebo, da se razvija in deluje v sedanjem pravcu na korist teptanega malega človeka proti vsem onim skupinam in posameznikom, ki mislijo, da so vzeli rešitev socialnih vprašanj v zakup.

Isti dan se vrši ob 9. uri javno zborovanje NO v sokolskem domu, na katerega ima dostop vsakdo in kjer bodo poročali o vseh aktualnih vprašanjih predstavniki oblasnega odbora iz Ljubljane.

Na občni zbor pozivamo vse članstvo NO, da se ga udeleži brez izgovorov, na javno zborovanje pa vabimo vse prijatelje in neprijatelje pokreta, da uvidijo in spoznajo, kaj je Narodna Odbrana in kaj ona hoče. Zdravo!

Durdevdanski uranek priredi v nedeljo dne 6. maja NO in NSZ na prijazni griček Visoko. Tem potom se poziva vse članstvo omejenih organizacij, da se zbere točno ob 6. uri zjutraj pred Roševó gostilno, od koder je skupni odhod na Visoko. Bratje in tovariši, pokažimo ta dan, da mali človek najbolj spoštuje običaje in šege jugoslovanskega naroda, pokažimo ta dan, da je Durdevdanski uranek tudi del našega življenja in hotenja v svobodni državi in, da naj ta dan bo v bodoče simbol onih borb in junaštev, ki jih je srbski del našega naroda doprinalaš tekom stoletij za našo svobodo tudi za nas. Lozinka tega dne naj bo: Spremite se spremite četnici, silna če borba da bude. Zdravo in nasvidenje boreci v nedeljo. Krajevni odbor NO v Hrastniku.

Zagorje

Prejšnjo nedeljo, to je 22. aprila je bil na Lokah shod marksistov in smo zopet poslušali izvajanja njihovega običajnega govornika. Mislili smo, da bomo čuli kaj novega, toda na žalost je bilo tega prav malo ali pa ničesar. Slišali smo pač to, kar se je na teh shodih že sto in stokrat premlevalo. Edino kar je bilo morda novo za ušesa vseh poslušalcev, je bilo ono o mehanizaciji dela, vendar mi, ki čitamo »Pohod« vemo to že zdavnaj in nas prav veseli, da ta gospod tako skrbi za širjenje naših idej. Samo umestno bi bilo povedati, da to ni zrastle na njih zelniku, kajti tam, kjer smo to čitali, namreč v »Pohodu« je bil podpisan ing. Rus.

Po stari navadi je bilo treba seveda tu pa tam izpustiti tudi kako strupeno puščico. Tako smo med drugim čuli tudi namigavanje na »nekega slabiča« iz kisovskega revirja, in sicer v zvezi z volitvami delavskih zaupnikov, ki so se nedavno vršile. Seveda je bilo namigavanje tako prozorno, da je moral vsakdo vedeti, kam meri. Vemo pa tudi, zakaj je vam, kakor vsem našim, ta »slabič« tako v želodec. Danes so »šitice« jako redki in razne protekcije v tem pogledu so silno dobrodošle. In to metodo poznate pri vas že od nekdaj ter vam je ta praksa prišla že kar v kri. Zato pa, kakor hitro se je na merodajnem mestu našel človek, poštenjak (po vašem slabič), ki je hotel temu favoriziranju napraviti konec, tedaj je, lop po njem!

Prav je, da ste povedali tudi, kje in kako ste morali brisati kljuko in trkati, da ste dosegli svojo res pošteno zmago. Ste pač vedeli, koliko je ura v kisovskem revirju in zato se niste strašili kriviti svojih hrbtov, da ste dosegli svoje. Samo bojimo se, da je bilo to pot zadnjič. Se pač vidi, da vsi naši uspehi zavise samo od klečplazenja tam okoli, kjer se režejo drobtinice za našega rudarja trpina. Čudno, da vam ni nerodno kazati potem takih in sličnih Lazarjevih drobtinice svojim ljudem kot nekak uspeh in zmago. »Trkali smo«, pravi govornik med drugim, »na vrata in bili smo uslišani« in bomo še, ker imamo še toliko moči. Zatošna taka moč, pravimo mi. Tudi takrat ste pokazali svojo moč, ko se je predelalo akordne tabele v škodo delavstva. Ne moč, temveč dobrodošlo orodje ste onim, ki

di naša nacionalna vzgoja mora temeljiti na pravem državljanskem čuvstvu, ki mu je korist države prvi zakon, ker iz tega zakona klije blagor vseh, ki se družijo v eno celoto, ker ji pripadajo po rodu, duhu in jeziku in le v nji morejo najti svoje pravo življenje.

Pri nas, kot je razvidno, se bo poslej poudarjala pred vsem državljanska vzgoja (državlanski vzgoji), da pripravimo mladino za bližnje bodoče čase, ko bo vse njeno življenje odvisno od življenja države in bo z njo vred ali dobro ali slabo. Kako in kdaj naj mi vsi vršimo to svojo dolžnost, to bo stvar ne le predpisov, ampak tudi našega lastnega prepričanja, ki mora biti v soglasju s časom in z razmerami, v katerih živimo in nam ukazujejo, da kažemo mladini ono pot, ki vodi do sreče in boljše bodočnosti nje, naroda in države, katerih usoda je združena tako, da ne morejo živeti drug brez drugega.

jim je dobrobit delavstva toliko kot lastni sneg.

»Pod škalo« se delo nadaljuje. Pa ne, da bi imeli kakšni »jurki« prste vmes. Pa menda ne boste sedaj trdili, da je to vaša zasluga. Vemo sicer, da je en »jur« precej, a Jur pa ostane le sam Jur.

Ločani.

Maribor

V nedeljo dne 6. maja 1934 priredi naša kolesarska sekcija »Perun« Pesnica 1. kolesarsko dirko, ki bo takrat še posebno pomembna, ker bo združena s proslavo 5. obletnice njenega obstoja.

Vabimo vas, da se iste zanesljivo udeležite ter povabite vaše cenj. prijatelje, da tako zbrani pokažemo smisel športa, osobito pa prijateljstvo naših kolesarskih sekcij Perun v Pesnici, kot verni čuvarci naših bitnih interesov na severni meji naše lepe domovine.

Prireditelj bo obsegala poleg kolesarske dirke tudi svoj zabavni del, zasnovan v prvi vrsti na naši lepi pesmi, na godbenih točkah in prosti zabavi s plesom.

Zbor je točno ob pol 14. uri na Kralja Petra trgu vsa članstva in gostov. Odhod v Pesnico točno ob 13.45 uri.

Za člane in prijatelje športa, ki ne posedujejo lastnega vozila vozi mestni avtobus z Glavnega trga ob 14. ure dalje po znižani ceni Din 4— za osebo. Otroci v spremstvu staršev ne plačajo voznine.

S sportnim zdravilo!

Odbor.

Film naše zemlje

ZNIZANJE DRAGINJSKIH DOKLAD

Dovolite g. urednik, da na članek »znizanje draginjskih doklad« v »Pohodu« z dne 21. aprila kot mali obrtnik iznesem sledeče: Z izvajanjem članka se povsem strinjam, če ravno se nanaša samo na državne uslužbence kot take. Navedel bom pa slučaj malega obrtnika, očeta več otrok, ki se je celo življenje pošteno trudil, da jih je vzgojil. Koliko trpljenja, stradanja, zapostavljanja in drugih nesreč je s tem v zvezi, ve le tisti, ki je to preizkusil. Tak obrtnik si gotovo ni mogel vsled razmer pridobiti premoženje, da bi imel z ženo na stara leta zasigurano vsaj malo človeško življenje.

Edino upanje v tem slučaju so otroci, ki bi morali staršem povrniti vse, kar so dobili v tej dolgi dobi od staršev. Žalobno se pa to večinoma ne dogaja. Sin, kakor hitro pride do kruha, gleda da se oženi in s tem hipom ne more več pomagati. Seveda so tudi izjeme. Pri hčerkah je malo drugače, posebno, ako so skromne. Če se je posrečilo takemu malemu obrtniku, da je spraval hčerko v državno službo, kjer vestno vrši svojo službeno dolžnost in da potem ostane pri starših v skupnem gospodinjstvu, jih s tem podpre in da možnost, da imajo posebno mati, zasiguran saj košček kruha in zadoščenje za vse prestano trpljenje za otroke v življenju. Zatorej mislim, da tudi državi ne more biti namen s tem, da dela razliko in tako razruši potrebno skupno življenje družini. V odstavku (7) te naredbe je izvzet oni, kdor nima iz svoje imovine več dohodkov mesečno kakor 1500 Din (brutto), torej mora biti že posestnik, medtem ko mali obrtnik, brez premoženja, ki dela sam, kolikor mu še moči dopušča, ki večinoma v tem času ne zasluži niti zase, pa ima slučajno sina ali hčerko v državni službi, ki živi doma in s tem pomaga s svojo plačo do skromnega življenja staršev, ni izvzet. Obrtnik, kateri izvršuje obrt mogoče že desetletja, je vplačal gotovo že lepo vsoto denarja kot davščino in kot oče več otrok, tudi indirektno davščine, ne zasluži, da bi na stara leta bil kaznovan s tem, da se zmanjša draginjska doklada otroku, ki pomaga roditeljem. To ni pravično in tudi ne v korist držav.

LISTNICA UPRAVE

Uprava »Pohoda« razglša, da bo ustavila pošiljanje lista vsem onim naročnikom, ki so s svojo naročnino v zaostanku. Istočasno obvešča vse zaostanku, da jim razpošilja obvestila o višini dolga in položnic za nakazilo ter prosi, da vsak naročnik, ki prejme tako obvestilo, takoj poravná dolžni znesek. Kdor list prejema, se mora zavedati, da ga mora tudi plačati. Naročnina 40 Din na leto je za posameznika malenkostna, večje število zaostankov pa povzroča upravi velike ovire zlasti, ker se mora »POHOD« vzdrževati samo z naročnino.

Dolžnost vsakega Odbranaša je, da priporoča svoje glasilo »Pohod«, mu pridobiva nove naročnike in ga zahteva po vseh javnih lokalih. Vse prijatelje našega lista pa prosimo, da nam sporoče naslove, na katere naj pošljemo »Pohod« brezplačno na ogled.

Uprava »POHODA«.

Socialne akcije

Vse je v znamenju brezposelnosti in reševanja tega najbolj žalostnega, za narod in državo najbolj opasnega pojava. Na vseh koncih in krajih se govori samo o možnosti zaposlitve onih, ki morajo proti svoji volji stati prekrizanih rok ob strani, ki hočejo udeleževati svoje telesne in duševne sile ter si pošteno prislužiti vsaj ponižen košček kruha, pa ga ne morejo dobiti. — Zadnje čase so se izvršili nekateri poskusi za omiljenje brezposelnosti in prav gotovo moramo biti mi prvi, ki hvaležno in s priznanjem registriramo te poskuse vsaj kot začetek in prvi pojav širokotežne socialne akcije. Volja je tu, tej volji so sledila in bodo še sledila nekatera dejanja.

Kakor pa je hvalevredna vsaka dobra volja, pa mora biti vsaka socialna akcija provajana na socialen način, kar znači, da se ne sme lečiti socialno zlo na eni strani s tem, da se ustvarja socialno zlo na drugi strani. Vzemimo tam, kjer se sploh še da kaj vzeti! Čeprav nismo bogata Francija ali Anglija, pa imamo vendar le pri nas še dovolj možnosti, da posežemo v polne blagajne in zaloge ter črpamo vsaj del za provajanje socialne akcije potrebnih sredstev iz onih zakladov, ki so si jih posamezniki nakopičili ne za svoje preživljanje, ne za zagotovitev svoje eksistence, marveč samo iz pohlepa do denarja in razkošnega življenja. Kjer umirajo stotisoči, tam nimajo posamezniki pravice, da trošijo denar za nepotrebne stvari, zlasti za stvari, ki prihajajo iz inozemstva in odvajajo tja naš denar. Socialna akcija mora torej prvenstveno iskati in najti vse one nakopičene kapitala, ki leže neizrabljeni in ne donosajo dovolj koristi našemu nacionalnemu gospodarstvu, izsiliti njih plodonosno naložitev, plodonosno v tem smislu, da nudi kruha in eksistence čim večjemu številu naših brezposelnih.

V istem smislu in po istem načrtu bi se morala uporabljati vsa ona sredstva, ki jih dajejo na razpolago v socialne svrhe država, banovine, občina, razne korporacije in privatniki. S tako nabranimi težkimi milijoni bi se dala zdraviti današnja brezposelnost potom zaposlitve pri velikih, po premišljenem načrtu izvajanih delih javne in privatne podjetnosti. Če bi se priračunali še vsi prihranki, narejeni na račun dvojnih zaslužkarjev, previsokih plač, nepotrebnih dijet in tantijem, bi se dobila na razpolago tolika sredstva, da bi ne bilo treba pribavljati teh sredstev na nesocialen način.

Že dvakrat se je baval naš list z vprašanjem redukcije draginjskih doklad državnim uslužbencem, zlasti samskim, ki žive v skupnem gospodinjstvu s svojimi so-

rodniki. Kljub hvalevrednemu dobremu namenu tega ukrepa grede njegove posledice predaleč. Vzemimo samo en primer! Oče, star upokojenec, dobiva mesečno pokojnino 300 Din. Ima tri otroke, od katerih je eden v državni službi ter je prejemal doslej z vsemi dokladami mesečnih 800 dinarjev. Ostala dva sta nepreskrbljena, pri tem pa še duševno manjvredna in torej ne moreta računati, da bi se kdaj preživljala sama. Z mesečnimi 1.100 Din je živila 4članska družina tako, kot se pač živi s tako malim denarjem v današnjih časih. Kaj naj stori sedaj po znižanju doklad ista družina z mesečnimi 700 Din? Ne bo mogla ne živeti ne umreti, počasno gladovanje in hiranje bo demoraliziralo edinega delazmožnega in delovalnega člana družine, ki bo slej ali prej obupal. Komu bo pomagano s temi 400 Din, ki gotovo ne morejo ustvariti toliko dobrega onemu, ki jih bo prejel, kot so ustvarili slabega onemu, ki jih je izgubil.

Predvidene so, kot se govori, posebne banovinske komisije, ki naj premore posledice redukcije in nato poročajo, da se odstranijo najtežji izrastki takega pavšalnega reduciranja. Nož redukcije je silno opasen, ta nož mora biti ostro nabrušen, imeti ga sme v rokah samo izredno fin kirurg, ki nudi vso garancijo, da bo z nožem odstranil res samo gnila in bolna mesta, da pa pri tem ne bo rnil in uničil zdravih delov telesa. S sekuro se ne morejo izvrševati operacije na najbolj občutljivih mestih, sekire uničujejo, ker so pač pretežke. Morda se bodo naknadno izdali ukrepi, ki bodo odstranili in popravili vsaj najhujše posledice takih redukcij. To bo hvalevredno, kdo pa bo vrnil tujdem oni mir in ono zaupanje, katero je bilo omajano pod težkimi udarci in kdo jim bo nadoknadil one skrbi in ono razburjenje, ki so ga utrpeli pod temi udarci?

Zdravila se izdajajo na podlagi receptov, recepti na podlagi natančnih preiskav in točnih diagnoz. Predno odredi zdravnik smrtno nevarno operacijo, premore vse druge možnosti in vpoštevava vse druge solucije. Poseg v živo telo človeka in v živo telo naroda je vedno opasen, taki posegi se naj izvrše po predhodnem treznem premisleku, predvsem pa na fin in obziren način, ki v resnici zdravi, ne da bi uničeval, kar še ni bolnega. Kot državotvorni Jugoslovanci vemo in se zavedamo, da moramo doprinali vsi najtežje žrtve in da bo tudi brezposelnost zginila le s pomočjo žrtvovanja vseh. Toda doprinosi k tem žrtvam morajo biti sorazmerni in ne smejo nikogar uničiti. Merodajni faktorji naj uvažujejo ta dobro mišljen apel v interesu naroda in države. I. C.

Trgovska pogajanja z Nemčijo

Že dalj časa se vrše v Beogradu pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe med Nemčijo in našo državo. Časopisje je posvetilo od početka stvari precejšnjo pažnjo, zadnje čase pa je nekam utihnilo, kajti delegacije ne dajejo nikakih obširnejših informacij. Od vseh strani pa se zatrjuje, da poteka vse v najlepšem redu in da lahko pričakujemo zelo lepih rezultatov, ki bodo našemu gospodarstvu sigurno nudili nekoliko pomoči pri njegovem dvigu iz obupnega stanja, v katerem se danes nahaja.

Radi tega se mi zdi zelo važno, da v okviru možnosti osvetlimo pravo ozadje teh pregovoranj, njihov pomen za našo trgovsko bilanco, medtem ko se bomo z rezultatom samim, z trgovsko pogodbo, bavili ko bo sklenjena in objavljena.

I. OZADJE.

Prvo vprašanje, na katerega nam je odgovoriti, je problem: kaj je pravičn glavni vzrok našega zbližanja z Nemčijo. Ako stvar nekoliko pobližje pogledamo, vidimo, da temu niso povod nikakršni sentimentalna nagnjenja ali kulturni vplivi, ampak je to zbližanje nastalo na osnovi stvarnih zunanjepolitičnih vzrokov in predstavlja z ozirom na to zelo realno politično potezo. Dve teži sta, ki skušata rešiti problem Podonavja: Italijanska, ki zahteva restavracijo Habsburgovcev in ustvaritev nove monarhije, ki bi igrala v Srednji Evropi najbrže isto vlogo kot Albanija na Jugu, predstavljala bi eno izmed oporišč italijanske ekspanzije na Balkanu. Druga teza pa je »Anschluss«. Francozi bi pa sigurno radi vzdržali stanje kakršno je, ter se boje Velike Nemčije, a sedanje stanje se mi zdi zelo nerehalno in radi tega tudi nemogoče. Zato pri teh dveh težah, ki naj predstavljata neke poglede v bodočnost nisem navedel zahteve, ki hoče obdržati obstoječe stanje.

Mala antanta, ki je v prvem redu ustvarjena zato, da tvori močan in skupen jezik treh držav proti vsaki revizionistični težnji od strani titularnih in legitimnih naslednic bivše mogočne Avstro-Ogrske, se je

znašla v zelo neugodnem položaju. Izbirati je imela med dvema navedenima težama in kot vse izgleda, je zavzela drugo, kateri bo postal najbrže naklonjen tudi francoski zunanji minister, ako bo prinesel s svojih potovanj domov jasno sliko o vladajočih prilikah.

Samo po sebi je razumljivo, da bi Habsburgi na svojem novem liliputanskem prestolu ne mogli pozabiti na staro slavo in moč. Zato bi ne predstavljala restavracija Habsburgovcev v stvari ničesar drugega nego pozitivno revizionistične akcije, ki bi v tem slučaju s to rodbino na čelu morala prej ali slej dovesti do novega krvavega plesa. Vsemu temu pa bi bil glavni cilj, vsaj zmanjšati, ako ne že uničiti države naslednice, v prvem redu pa Jugoslavijo, ki je sosedu z nasprotni strani Jadrana trn v peti. Brez plačila vendar ne bo podpiral teh teženj.

Zato je bila posebno za nas stvar od vsega početka takoj popolnoma jasna. Mi si želimo v prvem redu ohranitev današnje Avstrije in nam tudi Anschluss ne predstavlja ničesar prijetnega. Vendar, če se že mora nekdo v bodočnosti dogoditi neka nesreča, potem si moramo izbrati manjšo. Manjšo nevarnost pa predstavlja Velika Nemčija nego nad vsem Podonavjem in Balkanom gospodujoča Italija. Drugič pa ne smemo pozabiti, da imamo z Nemci nekatere takorekoče skupne probleme ter radi katerih smo mi kot oni nezadovoljni z mirovnimi pogodbami.

To so bolne točke, ki so vsaj po mojem mišljenju v glavnem doprinesle k našemu zbližanju z Nemčijo. Ali bo to zbližanje trajno ali ne, je težko odgovoriti, posebno pa nam, ko imamo v žilah še vedno tisto močno mrzno napram bivšim tlačiteljem. Ako pa gledamo na stvar z golega gospodarskega in realno političnega stališča, potem vidimo, da se tu nudi zelo velike možnosti. Za njihovo realizacijo pa je potrebno samo eno, in to je: lojalnost.

V našem časopisju mnogo čitamo o zahrbtnosti, ki jo baje uganjajo Nemci s tem, da nam kažejo prijazen obraz. Očitajo jim, da delajo to iz interesa. To je vendar

popolnoma jasno, saj tudi mi ne bomo sklenili nobene pogodbe, ako to ne bo v našem interesu. Politika je vedno bila borba interesov, politična sposobnost pa je obstajala v dovajanju teh interesov v sklad. Nemčija je interesirana na tem, da živi z nami v dobrih odnosih, ležimo pač na poti v Orient in na morje. Istotako smo pa tudi mi interesirani na tem, da imamo v industrijski Južni Nemčiji tržišče za svoje agrarne produkte in da imamo mir. Z ozirom na vse to predstavljajo sedanja trgovska pogajanja prvi poskus res prijateljskih odnosov z Nemčijo. Ako bo postopala Nemčija z nami kot enakovredno državo, potem je s tem dokazala svojo resno pripravljenost voditi napram nam lojalno in odkrito politiko. Kajti do danes nam še nihče ni toliko dajal kot je jemal. Poudarjam pa, da so ta pogajanja z ozirom na razmere, v katerih se vrše, na početku pogajanj naznačene smernice, na psihozo, ki vlada v današnji Nemčiji v pogledih na Jugoslavijo mnogo večje, in pomembnejši dogodek, kot se pa v splošnem misli. To je pa tudi ena izmed tistih prvih treh, res realnih in v vsakem pogledu samostojnih potez, ki jih je napravila naša zunanja politika v času, odkar se je naučila gledati stvarno, in nekoliko pozabila na tisto »idealno« in »zaspano«. Prva dva poskusa sta uspešno končala, videli bomo, kako bo končal tretji.

II. Smernice. Uspeh — neuspeh?

Iz vsega navedenega je razvidno, da počivajo sedanja pogajanja na politični osnovi, in bodo z ozirom na to tudi najbrže med nami in Nemčijo ustvarila dobre ekonomske odnose, ki pa bodo trajali toliko časa, dokler bo politični interes zahteval. Kakšne so pa v tem pogledu nade za bodočnost, sem navedel že v prejšnjem odseku, medtem ko imam tu namen orisati pomen teh pogajanj za našo trgovsko bilanco.

Ako se nekoliko ozremo v preteklost, vidimo, da sta bili baš Češka in Nemčija dve državi, napram katerima je bila naša trgovska bilanca najbolj pasivna. Največja je bila pasivnost napram Čehoslovski, ki

se je kretala običajno od pol do ene milijarde, medtem ko smo bili napram Italiji aktivni preko ene milijarde. Naša aktivnost napram Italiji, je običajno krila našo pasivnost napram Čehoslovski in Nemčiji.

Popolnoma nove razmere pa so zavladale ob pojavu krize, posebno pa z uvedbo takozvanega kliringa (clearing). Kliring pa ima težnjo, da uravnoteži promet med dvema državama, tako da je uvoz enak izvozu. To se je dogodilo tudi v tem primeru. Naš promet s Čehoslovsko in Nemčijo se je približno uravnotežil, medtem ko se je naša aktivnost napram Italiji zelo znižala. Toda vsa ta ravnoteženja se niso dogodila na srednji točki, to se pravi, da bi se n. pr. uvoz sorazmerno zmanjšal za toliko kot se je izvoz povečal in bi se tu uravnala, temveč se je skušal uvoz tam, kjer je bil izvoz manjši, prilagoditi izvozu in obratno. Radi tega v glavnem se je skupna vsota naše trgovske bilance znižala in je zavladalo v trgovini z inozemstvom skoro popolno mrtvilo. (Tudi naša letošnja aktivnost ni nikakršen znak sigurnega izboljšanja. Ona je nastala v glavnem na osnovi starih, večinoma nemških terjatev, ki so jih inozemci vnovčili s tem, da so nakupili v naši državi velike množine cereali, posebno koruze.)

Kot smo spoznali je ta težnja za ravnotežjem trgovske bilance eden glavnih vzrokov današnje stagnacije mednarodne trgovine. A ravnotežje se da doseči na dva načina: tako da se malo kupi in malo prodaja, ali pa mnogo kupi in mnogo prodaja.

In baš v tem pogledu imajo naša trgovska pogajanja z Nemčijo izpolniti važno nalogo. »Kupi, da kupim« je bilo geslo, s katerim je nemška delegacija dospela v Beograd. Glavni namen je povečati naš izvoz v Nemčijo, kot tudi naš uvoz iz Nemčije, torej v splošnem, zunanjo politiko med obema državama. Upajmo, da bo vse to kar najbolj uspelo. Naše gospodarstvo naj dobi prvo zdravilno injekcijo, za katero naj slede še druge. Da-li bo ta injekcija res zdravilna bomo pa skušali presoditi, ko nam bodo znani zaključki pogajanj. Današnji članek naj bo k vsemu temu samo nekaj uvod.

Boris S.

Črni oblaki nad trbovelj. revirji

Leto za letom mineva odkar je začel naš delavec in mali človek posebno pa rudar, plačevati krvav tribut na oltar krize, te epohalne izjave kapitalističnih mogotcev. Oboževalci zlatega teleta radostno pozdravljajo ta pojav, saj jim prinaša samo koristi, dočim so vsa bremena prevalili na rame delavca-trpina, katerega hočejo na ta način onesposobiti za delo in njegovo borbo za človeka dostojno življenje, ter ga polagoma a tem sigurneje prepričati, da človek v današnji dobi mehanizacije in strojev ni oni stvor, ki nekaj pomeni, temveč je brezpomemben nič, katerega nestanek samo koristi njih namenom in ga zato tudi ni pomilovati.

Veselo življenje, ki je nekoč vladalo v trboveljskih revirjih je danes umrlo. Mesto zadovoljstva se je naselilo pomanjkanje in beda. Kruh je izgubil pojem resničnosti za našega rudarja in njegovo družino. Jetika, ta rak-rana našega naroda, je dobila plodonsna polja udejstvovanja v revirjih.

Seveda vsi ti pojavi vzbujajo nezadovoljstvo, zato je treba istega na vsak način omiliti. Sijajni sistem varanja naših kapitalističnih mogotcev je polom svojih »verodostojnih« in »pravičnih« bilanc in statističnih podatkov obvestil javnost, da vsled krize in padca produkcije premoga niso najbolj prizadeti delavci in njih družine, ki imajo vendar še to srečo, da lahko delajo za vse mogoče odtegljaje nekaj dni na mesec. Veliko bolj je obupno stanje delničarjev generalnih in ostalih ravnatelj in tajnikov ter inozemskih krivoslov, ki poleg svoje mizerne plače, ki ne dosega včasih niti Din 70.000— na mesec, nimajo nobenih dividend, ker je čisti dobiček znašal samo par milijonov dinarjev.

Toda naša javnost je menda že popolnoma otopela za vsako socialno akcijo in nam je razumljivo, kako, da se ni skušalo prav na nikak način, mogoče z nogometnimi tekami ali mogoče z odbitkom nekaj procentov plače naših državnih uslužbencev, ki itak živijo v izobilju, pomagati tej gospodi.

Dovolj! Igra odnosno tragedija, ki se leto za letom ponavlja mora prenehati. Dolgo

sme štet v zlo, ker spravlja s tem v sklad svoje interese z onimi konzumentov, ne da bi hotel istotako uničiti tudi lastno konkurenco, kar izhaja iz navedb zaslišanih svedokov.

Ker se obtožencu dokaz resnice ni posrečil, je pravdorek radi prestopa klevete v smislu čl. 52 zakona o tisku upravičen.

Kazen je bilo odmeriti po čl. 56/2 t. z. z zaporo od 3 let in v denarju do 20.000 Din. Pri odmeri kazni so se vpoštevale olajšilne okolnosti: priznanje, neoporečnost, obžalovanje, obtežilo: več žalitev, glede na olajšilne okolnosti se je uporabil § 71. t. 5. k. z. in mesto zapora izreka denarna kazen v znesku 1200 Din poleg nadaljnje denarne kazni 800 Din, skupaj 1500 Din kot kazenski odgovornosti obtožena primera.

Ostali izreki sodbe temelje na cit. zak. dol. 21. marca 1934.

Okrožno sodišče v Ljubljani, odd. VI. 21. III. 1934.

Hudnik s. r.

trajna pogajanja, ki se vršijo med državo in TPD naj se v bodoče končajo tako pravočasno, da delavstvo ne bo po cele mesece brez zaslužka.

Kje je vzrok temu obupnemu stanju? Predvsem ga je iskati na strani TPD, ki onemogoča s svojimi cenami premoga zaključitev naročil, in je menda edina želja te družbe, da so naročila čim pozneje zaključena in čim manjša, ker se potem ta za 50 procentov zmanjšana produkcija lahko dobavi v takozvanih praznovolnih dneh, ne da bi stala kaj denarja.

Svaka sila do vremena, pravi pregovor. Mi pa dostavljamo, da je namen te inozemske čifutske družbe samo to, ker hoče našega rudarja izenačiti z njegovimi sotrpini na jugu države, kjer dela pač za par dinarjev na dan ter je pripravljen živeti in misli, da dobro živi tudi od papirki, čebuli in kosku ovse-nega kruha. Toda, čeprav smo odvisni od tujega kapitala, vendar ne smemo dovoliti, da bi z nami postopali v svobodni državi tako kot v kaki afriški koloniji, katero po mili volji komandirajo legije tujcev in pobijajo njeno prebivalstvo, ker noče razumeti kulturne misije evropskih mogotcev.

Najboljša oborožitev vsakega naroda in države je njeno zadovoljno prebivalstvo za slučaj vojne, ker kaj nam pomaga še tako izvrstna tehnična sprema, ako država ne bo imela sinov zdravih, močnih in voljnih jo braniti.

Zadovoljstvo naroda mora biti najsvetejši zakon urejene države in, ker tvorijo del te celote tudi rudarji v revirji TPD, zato je dolžnost države, da reši to pereče in obupno vprašanje v korist rudarja.

Rešitev tega problema je nujna dolžnost države, na kak način naj se to izvede, je njena stvar. Ako se hoče na vsak način favorizirati državne rudnike napram privatnim, potem naj se to največje podjetje podpravi ter se mu s tem omogoči življenje. Seveda bi v tem primeru prenehalo otekanje zlatih potokov v inozemske blagajne, par ljudi bi morda več ne prejemalo milijonskih nagrad, toda rešeno bi bilo delavstvo, ki danes od gladi umira, medtem ko se poedinci davijo vsled preobilice s krvjo našega rudarja stvorjenega zlatega zaklada.

Kot nacionalisti opozarjamo, da je dvanaesta ura odbila, da so ti živi mrličji, ki so se svoj čas zvali rudarje, pripravljeni na vse, samo ne na to, da bi mirno in brez protesta poginili.

Zato zahtevamo v imenu tega našega jugoslovanskega in nacionalnega rudarja, da se napravi konec izigravanju inozemskih in domačih pljavk ter, da se takoj reši to obupno vprašanje. Kot nacionalisti imamo dolžnost in pravico, da v poslednjem trenutku zakličemo vsem vodilnim krogom: do tu in ne dalje. Ako ta naš poziv ne bo našel odziva, je gorje neizbežno.

»Bogata« Slovenija

Ko so v razpravi državnega proračuna člani narodnega predstavništva iz naše banovine slikali naše težko gospodarsko stanje in naglašali, da naša ožja domovina komaj še zmaguje plačevanje davkov (govorili so še veliko premilo), je to njihovo naglašanje tako vznemirilo neke gospode v Beogradu, da so se v tisku zakadili proti izjavam omenjenih predstavnikov ter začeli dokazovati, da se ljudstvu v naši banovini razmeroma dobro godi in da je sposobnejše za plačanje davkov kot v nekaterih drugih banovinah. Ti napačno gledajoči gospodje so posebno povdarjali, da je v naši banovini največ industrije, da se ta celo sedaj pri nas najbolj bohotno širi in so na tej osnovi postavili svojo trditev, da nam ni slabo ter da zmremo plačevanje davka.

Njihovo izhodišče je zelo, zelo pogrešno. Odgovorili so jim že razni naši listi. Najbolj tehtno, temeljno gledanje pri tem odgovorjanju in obrambi naših davkoplačevalcev pa je pokazal »Kmeti list« z dne 25. aprila t. l., ko je priznal, da je Slovenija sama po sebi kot pokrajina res bogata rud, lesa, delovne sile in industrije, a da je to bogatstvo in dohodek iz njega v prid le nekaterim, bogatašem odnosno raznim podjetjem, kar vse je po večini — tuje.

Jaz pravim, da ako že gledamo silni razmah v razvoju tekstilne industrije, katere prihaja v našo banovino največ s starimi stroji, zrelimi za ropotarnico, si moramo pač biti na jasnem, da se to dogaja zato, ker podjetniki tu dobe inteligentno delavstvo, ki je spriču razmer primorano delati za vsako ceno. Nadejajo pa se tujei tudi, da bo pri nas njihov profit tudi sicer najbolje in najdalje gotov in zaščiten, kakor tudi vedo, da bodo oslabili razvoj naše lastne industrije. V tem je razlog njihovega prihajanja.

Cel svet se je vznemiril, ko so se razširile vesti o japonskem dumpingu, omogočenem zaradi nizkega življenjskega standarda japonskega delavca, ki zato more delati za sramotno nizko mezdo, menda za nekaj več kot 13 dinarjev našega denarja na dan. Baš v naši tekstilni industriji pa naletimo celo na mezde po 8 dinarjev na dan. Toda nihče se ne skandalizira. Razvoj tekstilne industrije spriču takega izrabljanja našega delovnega trga ni najumestnejši dokaz, da smo Slovenci (kot narod) bogati in da lahko plačamo.

Ker naše industrijsko delavstvo slabo zasluži, tudi ne more veliko trošiti. Glavni del njegove hrane je kruh. Ta pa zanj ne raste v Sloveniji, uvažati ga je treba. Tako tudi slovenski kmet za vnovčevanje svojih pridelkov ne najde doma dovolj trga. Njegovo vnovčevanje tako količinsko kakor gospodarsko nazaduje. Čeprav kmeti v nobenem delu naše države splošna kriza ne pritiska tako

Člani Streljaške družine v Ljubljani se obveščajo, da se streljanje v nedeljo ne vrši.

Narodna Odbrana in Streljaška družina priredita skupno jurjevanje v nedeljo 6. t. m. na vojaškem vežbališču v Dev. Mar. v Polju. Zbor ob pol 5. uri zjutraj na Taboru.

Naredba: Borci viteških sekcij Narodne Odbrane se pozivajo, da se udeležijo jurjevanja, ki ga priredita Narodna Odbrana in Streljaška družina. Zbor ob pol 5. uri zjutraj na Taboru.

Udeležba obvezna!

Štab viteških sekcij.

Ptujska streljaška družina javlja, da se bo vršilo vsako soboto ostro streljanje na družinskem strelišču od 15. do 18. ure splošno za vse člane. — Ob nedeljah od 9. do 12. ure imajo ostro streljanje samo člani viteške sekcije NO.

Obdor.

V četrtek dne 10. maja ob 14.30 uri bo svečana otvoritev ostrega streljanja Ptujske streljaške družine na strelišču pri Baboseku. — Dolžnost vseh članov je, da se svečane otvoritve polnoštevilno udeležijo. Vabljeni so vsi ostali prijatelji streljanja.

Obdor.

Savezna streljaška družina na Jesenicah priredi dne 6. maja v spomin na dan, ko so se zbirali v gozdovih naših južnih bratje na ustajo proti Turkom, svoj II. Gjurgjevdanski ustanak z budnico in piknikom na strelišču. Udeleženci se zberijo ob pol 5. uri zjutraj na telovadnici pri Sokolskem domu. Odhod povorke s sokolsko godbo na čelu bo točno ob 5. uri. Poleg streljanja, bo na strelišču pripravljeno ob sodelovanju sokolske godbe vse za primerno razvedrilo in okrepčilo z različni, pečenim jancem itd. V slučaju neugodnega vremena se prireditve odloži na prihodnjo nedeljo. — Vabljeni so vsi prijatelji.

Savezna streljaška družina Preserje. Preteklo soboto smo spremili k zadnjemu počitku br. Jožeta Rončelja, ki nas je zapustil prežgodaj v najlepši moški dobi 32 let. Pokojni je bil agilen član Strelske družine in navdušen Sokol. Udeleževal se je z vsemu strelskih vaj, v kolikor mu je dopustila bolezen, ki ga je mučila že dalj časa. Kako je bil br. Jože priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Njegovim svojem naše sožalje. Blagemu pokojniku pa bodi lahka domača gruda.

kot našega, ko je v njegovem kmetijskem obratu kakor tudi v rodbinskem življenju najbolj in absolutno izvedeno denarno gospodarstvo in čeprav nikjer gotovine tako ne primanjkuje kot v Sloveniji — je po nekočnikih sklepih nekih avtoritet — slovensko ljudstvo bogato in še vedno sposobno za plačanje davka.

Pri nas se je svoječasno nacionaliziralo. Mislim, da ne povem nobene tajnosti, če rečem, da se je ta nacionalizacija izvedla v marsičem premalo vestno in brez zavestnega upoštevanja nacionalno ekonomskih interesov. In prav gotovo se ne motim, če rečem, da velik del tega nacionaliziranega premoženja in iz njega izvirajočega dohodka niti nominalno ni več v naši nacionalni posesti, kaj šele dejansko!

Bogatstvo Slovenije odn. iz njega izvirajoči dohodek povečini in v glavnem priteka tujcu. Dozdevno bogato slovensko ljudstvo od tega nima nobene prave, direktne koristi, ima pa možnost in spriču razmer tudi potrebo, da temu tujcu tlačani za drobtine, ki padajo z mize, tujec pa se pobaha, da blaži našo brezposelnost in zato zahteva posebne obzirnosti.

V kolikor pa ta tuji kapital ob izkoriščanju naravnega bogastva Slovenije in njene delovne sile vendarle postavlja tudi neke proizvode na naš trg kaj ceneje kot jih je prej postavljala inozemska industrija, pa pomenitev ne prihaja v dobro samo Slovencem, nego vsem državljanom. Zato, ker naš delavec mora delati za mezdo, celo nižjo od japonske — zato imajo pač vsi državljani ob izmaganju Slovenije zgrajeno možnost cenejših nabav. To dejstvo pač slovenskega »bogastva« ne krepči.

Nenaravno hitro širjenje neke industrije pa ima pri nas ta-le pomen: Dokler je ta industrija bila zunaj države, je morala plačevati uvozne carine (in je tudi državna blagajna kaj dobila). Ko pa se je ta industrija preselila k nam, je potreba plačevanja carin naravno odpadla. Poleg tega je tu naša carinsko zaščito in cenejšega delavca kot ga je imela drugod. Njena silnost se je okrepila. Kar pa je bilo resnično naše slovenske nacionalne industrije (manjše), jo je pa tuja, priseljena, v svoji silnosti okrepila industrija zavrla v njenem razvoju in se iznebila konkurenta ali ga vsaj oslabila. Ko bi se tej selekti se, tuji industriji pokazala drugod še boljša konjunktura, se bo zopet selila preko noči. Zvesta ostane sama naša nacionalna industrija, ki pa iz omenjenih razlogov zastaja v razvoju, odnosno lahko popolnoma shira.

Zaradi tura, ki se je vsedel na Dravsko banovino, pač nismo in ne bomo bogatejši mi v naši ožji domovini, pa tudi sicer naše celotno narodno gospodarstvo kot je videti — več izgubi kot pa pridobi.

OBČNI ZBORI KRAJEVNIH ORGANIZACIJ NARODNE ODBRANE

KRAJEVNE ORGANIZACIJE GORNJI GRAD

v nedeljo dne 6. maja 1934 ob 14. uri
v sokolskem domu v Mozirju

Po občnem zboru istotam

JAVNI ZBOR NAR. ODBRANE

KRAJEVNE ORGANIZACIJE NO
HRASTNIK

na praznik 10. maja 1934 ob 8. uri
v deški osnovni šoli

Po občnem zboru

JAVNI ZBOR NAR. ODBRANE
v sokolskem domu v Hrastniku

KRAJEVNE ORGANIZACIJE ŠT. PETER-MOSTE

v petek 11. maja ob pol 20. uri v gost.
br. Zupančiča na Jegličevi cesti 15

Na občnih zborih in javnih zborovanjih bodo poročali delegati Oblastnega odbora NO iz Ljubljane.

KRAJEVNI ODBORI NO.

PREKLIC!

Jugoslovanski Nacionalistični Akademski Klub »Edinstvo« v Ljubljani preklicuje pooblastilo za prodajo plaketa Nj. Vis. prestolonaslednika Petra in narodnega guslarja Višnjica Filipa, ki je bilo izdano dne 21. februarja 1934. na imeni Drugovič Zlatko in Čačkovič Anton iz Zagreba, ker sta imenovana prekoračila možnosti pooblastila ter pobirala prispevke za imenovani klub in za univerzitetno knjižnico v Ljubljani.

Obenem prosi podpisani klub vse, ki so zgoraj imenovanim izdali kakršnokoli vsoto za podpisani klub in za univerzitetno knjižnico v Ljubljani, da to takoj javijo podpisnemu klubu.

J. N. A. K. »Edinstvo«.